

Yeşil İş: Sürdürülebilir İş Zirvesi 2022 – Yeşil Dönüşüm Paradigmaları**Orhan Turan – TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı**25 Mayıs 2022 – Online

Saygıdeğer Sektör Temsilcileri, Değerli Basın Mensupları,

“Yeşil İş: Sürdürülebilir İş Zirvesi”ne davetleri için Sürdürülebilirlik Akademisi’ne teşekkür ediyor; sizleri TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli İzleyiciler,

Artan nüfus, azalan doğal kaynaklar, üretim ve tüketim kalıplarının süregelen yapısı küresel riskleri çevresel konularda yoğunlaştırıyor. İçinde bulunduğumuz hafta boyunca devam eden Davos Zirvesinin ele aldığı konular, sorunlar ve etki alanları yanı sıra odaklanılacak çözüm adresleri açısından önemli ipuçları barındırıyor. Önümüzdeki dönemde tüm düzeylerdeki tartışmalarda üzerinde daha fazla odaklanacağımız konular; yeşil ve dijital dönüşümün etkileşim alanları, Pandemi ve Rusya-Ukrayna savaşı ile kırılganlığı iyice belirginleşen küresel tedarik zinciri ve işbirliği kanallarının her düzeyde güçlendirilmesi ihtiyacı olacak.

Sürdürülebilirlik ve yeşil ekonomi olguları tüm stratejik değerlendirmelerde giderek kilit rol oynuyor. Yeni ekonomi yaklaşımını ve ticari ilişkileri bu olgular üzerinden şekillendiren birçok strateji ve düzenleme ile karşı karşıyayız. Paris Anlaşması iklim krizi ile küresel mücadelede önemli bir çerçeve ve hedef ortaya koyuyor. Avrupa Birliği’nin 2019 yılının sonundan itibaren hayata geçirmeye başladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı da ekolojik dengenin korunduğu bir ekonomik dönüşümü önceliklendiriyor.

TÜSİAD olarak küresel dinamikleri şekillendiren Paris Anlaşması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı gibi gelişmeleri planlamalarımıza mutlak bir şekilde entegre etmemiz gereken konular olarak görüyoruz. İklim değişikliğinin etkilerini artan seviyelerde hissediyoruz. Kaynaklarımız kısıtlı. Bu yapı, değer zincirinin tamamında yeşil dönüşümü tesis edecek uygulamaları ve iş modellerinde sürdürülebilirlik ilkelerini önceliklendirmeyi gerektiriyor. Karbon nötr kalkınma hedefine, enerji ve kaynak verimli üretim modellerine, teknoloji ve inovasyonun sürdürülebilirlik hedefleri odaklı gelişimine yönelik bütüncül politikalar kritik önem taşıyor.

Saygıdeğer İzleyiciler,

Çalışmalarımız yeşil dönüşüm olgusunun kalkınma politikalarımız içinde tercihten ziyade bir zorunluluk olarak yer alması gerektiğini gösteriyor. TÜSİAD'ın ellinci kuruluş yıldönümü için hazırladığımız “Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa” raporumuzda da “çevreci bir Türkiye”yi ülkemizin kalkınma sürecinin ana unsurlarından biri olarak ortaya koyduk. Bu dönüşümün etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesinde uluslararası dinamikleri dikkate alan ve iş birliklerini güçlendiren bir yaklaşımın da önemli katkılar sağlayacağına inanıyoruz.

Yeşil dönüşüm sürecinde politikaların etkili uygulanması ve uluslararası çabalara etkili bir şekilde katkı bilimsel temellere dayalı; ölçülebilir, uygulanabilir ve bütüncül tedbirler içeren yol haritalarına ve bunların kararlılıkla izlenmesine gerek gösteriyor. Bu yol haritalarında ele alınması gereken çerçeve çok boyutlu bir bakışı gerektiriyor. Emisyonların azaltılması, su ve arazi yönetimi, iyi tarım uygulamaları, düşük karbonlu ulaştırma, orman bütünlüğünün sağlanması, enerji dönüşümü, döngüsellik prensiplerinin içselleştirilmesi gibi çok geniş bir kapsamı ele almalı. Karbon nötr olma ve sürdürülebilirlik amaçlarına odaklanmış bu politikalar yalnızca rekabet gücümüzü korumayacak; yatırım ortamının öngörülebilirliğini ve sürdürülebilir yatırımın ivmelendirilmesini de sağlayacak.

Değerli İzleyiciler,

Avrupa Birliği yeşil dönüşüme dijital dönüşümün eşlik ettiği “ikiz dönüşüm”ü tüm stratejilerinin odağına koyuyor. İkiz dönüşüm entegre değer zincirlerinin sürdürülebilirliğini dijital teknolojiler ve sağlam bir veri çerçevesi aracılığıyla gerçekleştirmeyi tasarlıyor. Büyüme ve verimlilik için yeni teknolojileri kullanarak inovatif iş modelleri yaratan etkin bir dijital dönüşümü sağlamak kritik önemde. Yeşil dönüşüm hedefleriyle oluşacak bu yapının getireceği fırsatlar yeni rekabet alanlarını içinde barındırıyor. Çevresel faydaları yanında yeşil dönüşüm süreçleri yeni iş modellerini, yeni istihdam alanlarını beraberinde getiriyor. Bugün en büyük mücadele alanlarımızdan biri iş gücümüzün becerilerini yeni istihdam dinamiklerine göre dönüştürmek. Yeşil ve dijital ekonomiye geçişi hayata geçirecek insan kaynağının gelişimini de önceliklendirmemiz gerekiyor. Analitik, eleştirel ve çok yönlü düşünme yeteneklerine sahip yaratıcı ve yenilikçi bireyler için yatırım yapmamıza ihtiyaç var. Öte yandan, sürecin başarısının anahtarlarından bir de yeşil dönüşümün gerektireceği politikaların etkilediği kesimler açısından adil geçişi teşvik eden strateji ve iş birliklerinin kapsayıcı bir şekilde hayata geçirilmesi olacak.

Değerli İzleyiciler,

Yeşil dönüşüm paradigmaları deyince en önemli konulardan biri de enerjinin dönüşümü oluyor. Enerjide dönüşüm ve temiz enerjiye geçiş tüm değer zincirinde stratejik bir bakış açısı gerektiriyor. Gerek ana sanayinin iş kollarını karbondan arındırmaya yönelik yatırımlarının gerek küçük ölçekli üreticilerin enerji sistemlerini dönüştürmelerinin hızı güçlü bir politika ve destek çerçevesi ile doğrudan ilişkili. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği potansiyelimizin azami seviyede kullanılması; tüketime yakın üretimin desteklenmesi için teşvik uygulamalarını güçlendirmeli, düşük karbonlu enerji sistemlerinin finansmanına yönelik kanalları çeşitlendirmeliyiz. Yeşil hidrojen ve dekarbonizasyona yönelik Ar-Ge odaklı özel destek programları yeşil dönüşümü hızlandıracaktır. Tüm bu alanlarda geliştirilecek kapasite arz güvenliğini sağlarken, iklim politikaları ile uyumlu, verimliliği tüm değer zincirinde artıran teknoloji odaklı bir dönüşüme de olanak tanıyacaktır.

Öte yandan, iklim değişikliği ile mücadele hedeflerine erişim için karbon yakalama, kullanma ve depolama teknolojilerinin geliştirilmesi konusunu değerlendirmeliyiz. Sürdürülebilir orman ve arazi yönetimi yaklaşımlarının benimsenmesi; karbon salımını dengeleme ve azaltım için yutak alan potansiyelimizin artırılması çalışmalarına da ağırlık vermeliyiz.

İklim değişikliğinin tüm politikaların merkezine yerleşmesi ve sürdürülebilirlik bilincinin yaygınlaşması hem tüketici davranışlarını hem de şirketlerin iş yapma stratejilerini etkiliyor. Kurumsal planlamalar çevresel, sosyal ve yönetişsel kriterler üzerinde konumlandırılıyor. Avrupa Yeşil Mutabakatının yapıtaşlarından biri olan ve tedarik zincirinin tamamına etki eden döngüsel ekonomi yaklaşımı giderek güçleniyor. Yeniden üretimden tasarım ve onarıma, yeniden kullanımdan geri dönüştürülmüş içeriğin artırılmasına kadar bir dizi döngüsellik prensibinin iş modellerine entegrasyonunu yaygınlaştırmalıyız.

Sektörlerin bahsettiğim bu çerçevelerde yeşil dönüşümü etkili bir şekilde gerçekleştirebilmesi için yatırım önemli bir ihtiyaç alanı. Finansman kuruluşları yeşil dönüşüme hizmet edecek yatırımlara yönelik finansal araçların tasarımında ilerlemeler kaydetmiş olmakla beraber bu araçların çeşitlendirilmesinde halen gelişim alanları mevcut. Öte yandan, finansmana erişimde yeşil taksonomiye yönelik ulusal düzenlemelerin geliştirilmesi de sürdürülebilir yatırım kararlarını ivmelendirecek.

Değerli İzleyiciler,

İş dünyası temsilcileri olarak çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine dayanıklı bir ekonomi için katkı sunmayı görevlerimiz arasında görüyoruz. Yeşil dönüşümün hızı tüm paydaşlarla etkin bir diyalog ve iş birliğinden geçiyor. Yeşil Dönüşüm Paradigmalarına odaklanan bu konferansın da bu yönde kıymetli bir platform oluşturacağına olan inancımla hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.